

Europees Hof kiest voor ruimer natuurbeleid – Minister Jaimi van Essen weigert hierin mee te gaan

Posted on 22 augustus 2026 by Eduard Bomhoff

Wat is wijzer: een natuurbeleid waar een meerderheid van boeren en burgers achter kan staan, of een keihard natuurbeleid waarbij voor één vogelnest honderd boeren failliet gaan en starters op de woningmarkt tien jaar op een huis moeten wachten?

Het Europese Hof van de EU heeft op 26 februari gekozen voor een aanpassing in het juridisch natuurbeleid met de hoop op een bredere acceptatie. Hier zijn drie verruimde regels:

1. De eis dat steeds voor honderd procent bewezen moet worden dat elk risico op verslechtering van de natuur valt uit te sluiten is geschrapt.
2. Als een vogelsoort zich ergens minder vestigt mag compensatie komen wanneer die vogel meer talrijk broedt in een ander natuurgebied waarin hetzelfde type natuur ook voorkomt.

3. Bij vogelbescherming gaat het om de populatie, niet om een enkel specimen.

Bizarre eis

Goed dat het Hof de onmogelijke eis heeft geschrapt van sluitend bewijs dat elk risico voor de natuur wordt vermeden. Zoals de advocaat-generaal bij het Hof, prof Juliene Kokott, kort en krachtig aanvoerde: dat kan niet zijn wat Europa echt wil, want dan zouden we ook huiskatten moeten verbieden omdat niet valt uit te sluiten dat een kat wel eens een vogel vangt. Zie ook artikel 53 van het Hof.

Daarmee vervalt de juridische basis voor veel van de gehate brief van minister Jaimi van Essen. Hij schrijft: 'Een totaalpakket aan generieke en gebiedsgerichte maatregelen moet ervoor zorgen dat ten minste (dreigende) verslechtering van Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten.' Dat woord 'moet' is sinds 26 februari geen Europese eis meer, maar een zelfstandige keuze van onze minister. De eis is bizar en die passen we in het dagelijks leven nergens anders toe.

Ook de landsadvocaat blijft hangen in het verleden. Hij schrijft: 'De passende beoordeling dient volledige, precieze en definitieve constatering en conclusies te bevatten die elke redelijke wetenschappelijke twijfel over de gevolgen van een plan of project, voor de betrokken Natura 2000-gebieden kunnen wegnemen.' Fout sinds 26 februari. Pijnlijk is dat de ambtenaren van Van Essen een oud advies van de landsadvocaat hebben gebruikt bij de gehate brief en daarop de datum hebben weggelakt. In dit nu ongedateerde advies verwijst Pels Rijcken alleen naar uitspraken van het Europese Hof uit 2016 en 2018, maar niet naar de uitspraak van 26 februari 2026 die duidelijk een andere koers inslaat.

Over punt 2 (Als de vogels lijken weg te blijven uit één natuurstype in één natuurgebied kan elders compensatie worden gevonden) zegt het Hof: '[Er is] geen sprake van het opzettelijk storen wanneer maatregelen het mogelijk maken om elke wezenlijke invloed te voorkomen die in strijd is met de doelstellingen van deze richtlijn, namelijk de *populatie* van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten op een bevredigend niveau te houden of te brengen, waarbij met name rekening wordt gehouden met de ecologische, wetenschappelijke en culturele eisen, alsook met economische en recreatieve eisen.'

Vogels mogen zelf kiezen

De advocaat-generaal kan het korter zeggen: 'Bij het beoordelen van die vraag kunnen lidstaten rekening houden met de effecten van maatregelen om de habitats van de betreffende soort op een andere locatie te verbeteren.' Dat mocht al eerder in artikel 6:4 van de Habitatrichtlijn maar was verboden in artikel 6:3. Een grote opluchting dat het Hof hier nu die ruimte schept en daarbij ook economische en recreatieve eisen benadrukt.

Net zoals wij niet ieder jaar verplicht zijn om de zomer op dezelfde plek door te brengen, mogen ook de vogels nu zelf kiezen waar ze naartoe vliegen om geteld te worden.

Populaties, niet exemplaren

Over punt 3. schrijft het Europese Hof: 'Artikel 5 van de vogelrichtlijn verbiedt dus storingen die van wezenlijke invloed zijn op het als bevredigend geachte niveau van de populaties van in het wild levende vogelsoorten, *en niet op exemplaren van deze soorten.*'

Met die uitspraak was het dus niet nodig geweest om het trucker-festival in Noord-Holland vanwege één broedende uil te verbieden.

Milieuambtenaren reageren niet op uitnodiging

Een paar weken later kwam de Europese Commissie als follow-up met een uitnodiging om mee te denken over de uitwerking van dit nieuwe juridische kader en suggesties in te dienen voor vogels en natuur. Het doel van deze 'stresstest' is 'om de concurrentiekracht van de EU te vergroten terwijl economische, sociale en milieudoelen worden beschermd'.

En hoe nemen de milieuambtenaren hun verantwoordelijkheid om Nederland hierbij aan te sluiten? Antwoord: hoor niets, zie niets, zeg niets. De Nederlandse ambtenaren weigeren mee te denken over een 'beter evenwicht tussen economische, sociale en milieudoelen'. Evenmin erkennen zij de noodzaak voor urgente bijscholing van henzelf, van de rechters en van iedereen die over milieubeleid gaat.

Intussen zetten de extreme milieulobby's zich nog een keer schrap. Harm Dotinga, de jurist van Vogelbescherming, auteur van *Vogels en de wet* dat nu naar de ramsj kan, schrijft met drie juristen uit Tilburg een keihard pamflet: 'De stresstest is gebaseerd op de verkeerde aanname dat de richtlijnen voor vogels en Natura2000 de economie hinderen. Dit argument is ongegrond. Er is geen volledig verbod op economische activiteiten: alleen die activiteiten die de natuur kunnen aantasten.' Mooi geruststellend, dat 'geen volledig verbod'. Maar geen moment reflectie waarom zo veel boeren, bedrijven en burgers een bedreiging voelen bij dat '*kunnen* aantasten'. En dat zijn docenten die onze bestuurskundigen opleiden. Geen empathie.

Wachten op landsadvocaat

Nu is het wachten tot de landsadvocaat met een nieuw advies komt dat rekening houdt met 26 februari. Dan kan Van Essen het nog een keer proberen.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u \(weer\) mee?](#) Hartelijk dank!